

Remissvar avseende Ju2018/00750/L7 Ny möjlighet till uppehållstillstånd

Riksföreningen Sveriges stadsmissioner inkommer härmed med sitt yttrande avseende rubricerad lagrådsremiss.

Göteborg den 19 februari 2018

Lotta Säfström

Ordförande Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner

Yttrande

Ju2018/00750/L7 Ny möjlighet till uppehållstillstånd

Sveriges Stadsmissioner
2018-02-16

Sammanfattning

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner instämmer i huvudsak i regeringens förslag om en ny möjlighet till uppehållstillstånd. Sveriges Stadsmissioner möter många ungdomar som berörs av lagförslaget och delar uppfattningen om att gruppen är särskilt utsatt. Med hänsyn till att regeringens förslag skall vara effektivt till dess syfte anser vi att regeringen bör se över de omständigheter där individer faller utanför förslagets tillämpningsområde.

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner möter flertalet ungdomar som kan komma att beröras av lagförslaget. Vi välkomnar förslaget och ser positivt på att regeringen arbetat för att möjliggöra detta. Vi delar också uppfattningen om att gruppen, av samma anledningar som beskrivs i lagrådsremissen, är särskilt utsatt.

Dock anser vi att den avgränsning som görs i föreslagna 16 f § medför att personer som befinner sig i liknande och mycket utsatta situationer inte ges samma möjlighet till uppehållstillstånd som de som faller inom ramen för förslaget.

I våra olika verksamheter möter Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner, RSS, ungdomar som kom den 24 november 2015 och tidigare och som registrerades som ensamkommande barn, men som inte kommer att omfattas av förslaget. Exempelvis omfattas inte personer som väntat länge på ett beslut om uppehållstillstånd men vars beslut fattats kort före tidsgränsen på 15 månader.

Barn som fått ett avslagsbeslut på grund av att de bedömts ha ett ordnat mottagande i hemlandet omfattas inte. Det innebär att personer som var barn då de fick sitt beslut och bedömdes ha ett ordnat mottagande och som nu är i Sverige saknar möjlighet att beviljas tillstånd enligt förslaget. RSS har sedan hösten 2016 mött ett stort antal ungdomar som fått sin ålder justerad utan att en medicinsk åldersbedömning gjorts. I flertalet av de ärenden vi gått igenom bedömdes åldern i strid med Migrationsverkets riktlinjer. Åldersbedömningarna har sedan stått fast i domstolar trots att de inte varit välgrundade, och dagens regelverk gör det svårt för Migrationsverket att förorda en åldersbedömning när åldersfrågan fastställts av domstol. Rättsmedicinalverket kan inte initiera en åldersbedömning på egen hand- vilket innebär att barn kan ha blivit felaktigt bedömda som vuxna. En sådan bedömning får inte bara en helt avgörande betydelse vid det beslut som fattas i grundärendet, den påverkar också möjligheten att få ett uppehållstillstånd utifrån nuvarande förslag- då de som fått sitt ärende prövat enligt Utlänningslagen inte omfattas även om de uppfyller i de flesta fall i övrigt kriterierna i lagförslaget. Då de inte heller omfattas av

regleringen i 16 e§ faller de utanför den grupp ungdomar som ges möjlighet att få uppehållstillstånd.

Lagförslagets nuvarande utformning utestänger således en mycket utsatt grupp från möjligheten till ett uppehållstillstånd, då de objektiva kriterierna är alltför snävt utformade. Om intentionen med lagförslaget är att så många som möjligt ska ges uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier behöver regeringen justera detta.

Sveriges Stadsmissioner anser att regeringen måste säkerställa att de som omfattas av bestämmelserna om uppehållstillstånd p.g.a. gymnasiestudier ges en reglerad rätt att tillträda en gymnasieutbildning.

Utan uppehållstillstånd i Sverige har den som är över 18 år inte rätt att studera på gymnasiet om denne inte påbörjat studierna innan den fyllde 18. I Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner har vi sett att detta har skapat stora problem för de som omfattats av de bestämmelser om uppehållstillstånd för studier på gymnasienivå, som trädde i kraft 1 juni 2017, eftersom sökanden i många fall saknat rätt att studera på gymnasiet. Detta har lett till att många som haft rätt till uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen (Lag 2016:752) har hindrats i möjligheten att utkräva den rätten eftersom de saknat rätt att studera på gymnasiet enligt Skollagen (Lag 2010:800).

I det tillägg som regeringen nu föreslår till bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av gymnasiestudier är rätten till gymnasiestudier inte heller reglerad. Istället har regeringen föreslagit att sökanden har möjlighet till uppehållstillstånd om denne avser att studera på gymnasiet, vilket i förlängningen innebär att sökanden kommer att få rätt till gymnasiestudier enligt Skollagen till följd av det uppehållstillstånd som kan beviljas efter en avsiktsförklaring om att studera. Detta är en komplicerad lösning som inte tar hänsyn till att möjligheten att påbörja studierna blir beroende av när uppehållstillståndet beviljas, och vilken typ av studier det rör. Studier på ett nationellt program på gymnasieskolan kan t.ex. inte påbörjas löpande under året, vilket gör att tidpunkten för Migrationsverkets beslut spelar en stor roll för när studierna kan påbörjas. Det är problematiskt att lagstifta om en rätt till uppehållstillstånd som är beroende av omständigheter som sökanden inte har rätt att utkräva.

Regeringen bör därför vidta åtgärder för att säkerställa att alla som omfattas av reglerna om uppehållstillstånd till följd av gymnasiestudier också har en rätt till att studera på gymnasiet. Det ökar förutsägbarheten och förbättrar förutsättningarna både för sökanden och för skolan.

Sveriges Stadsmissioner anser att regeringen bör föreslå en återgång till Utlänningslagens reglering om uppehållstillstånd.

Enligt förslaget ska möjligheten till ett uppehållstillstånd bygga på ett antal fastställda kriterier som kan ligga till grund för ett uppehållstillstånd. Som det ska förstås av lagrådsremissen samverkar dessa kriterier på ett sätt som får till följd att gruppen försätts i en särskilt utsatt situation. Med anledning av detta bör gruppen enligt förslaget ges möjlighet till ett uppehållstillstånd.

Uppehållstillstånd som rör faktorer som lång vistelsetid, anpassning till Sverige samt hälsotillstånd och som genererar en särskild utsatthet bör dock, enligt vår mening, ha sin utgångspunkt i en prövning av de faktiska omständigheterna som ligger till grund för utsattheten.

Personer som konstaterats befinna sig i en sådan situation bör också kunna beviljas möjlighet till uppehållstillstånd utifrån det behov som utsattheten medför, vilket begränsats med den tillfälliga lagen.

Sveriges Stadsmissioner delar bilden av att gruppen ungdomar som avses i det nya lagförslaget är utsatta. Förslaget synliggör dock svårigheterna som den tillfälliga lagen för med sig, och behovet av en återgång till utlänningslagens reglering om uppehållstillstånd.